

ZOFIA DEMIANOWICZ

Przerastanie osi szyszek u *Larix europaea* DC.

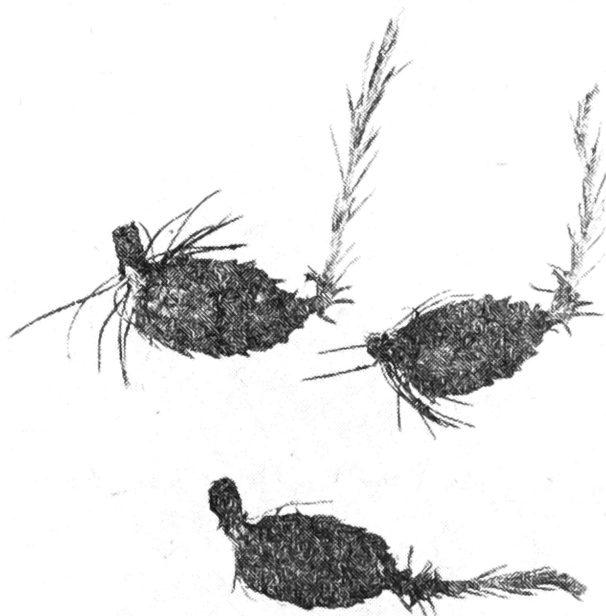
Перерастание оси шишек у *Larix europaea* DC

Overgrowth of cone axes in *Larix europaea* DC

Rodzaj modrzew, *Larix*, wytwarza 2 rodzaje pędów: jednoroczne długopędy o szpilkach ustawionych skrętoległe i wieloletnie krótkopędy, na których szpilki zebrane są w pęczki po kilkadziesiąt. Kwiaty męskie i żeńskie wyrastają na krótkopędach.

W miejscowości Pszczela Wola (woj. lubelskie) wśród kilkunastu egzemplarzy *Larix europaea* DC., rosnących na zboczu o południowym skłonie zaobserwowałam jeden okaz, na którym z wierzchołka niektórych szyszek wyrastały tegoroczne długopędy (fot. 1 i 2). Zjawisko to powtórzyło się również w następnym roku 1971 i wystąpiło również tylko na tym jednym drzewie. Należy przy tym zaznaczyć, że pędy wyrastające z szyszek były dłuższe niż w roku poprzednim, osiągały bowiem 20 cm długości.

Niedawno udało mi się znaleźć artykuł Stanisława Borowickiego o „O anormalności szyszek niektórych modrzewi i sosen” w V Roczniku Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego. Lwów. 1933 r.

Ryc. 1. *Larix europaea* DC. Młode szyszki z pędami wyrastającymi z ich szczytu, zebrane w maju 1970 r.

Ryc. 2. *Larix europaea* DC. Przekrój przez szyszkę

Autor ten przerastanie osi szyszek zaobserwował u 3 gatunków *Larix* *L. polonica* Rac., *L. leptolepis* Murr. i *L. europaea* DC., przy czym u tego ostatniego gatunku pędy wytwarzały nawet rozgałęzienia boczne.

Borowicki zjawisko to stara się wytłumaczyć nadmiarem pokarmów czerpanych przez modrzewie w okresie wegetacyjnym.

Uważam, że przyczyny należałoby szukać w zaburzeniach w umiejscowieniu się substancji wzrostowych. Wskutek tego stożek wzrostu pędu zachował się lub powstał na nowo, mimo wytworzenia się szyszki.

*Instytut Przyrodniczych Podstaw
Produkcji Roślinnej WSR w Lublinie*